

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: En Episode i Retsforbundets Historie

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1939

Emne:Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 4

Relateret:

Relateret:

Copyright: Det Kongelige Bibliotek

[En Episode i Retsforbundets Historie](#) 3

[En Episode i Retsforbundets Historie](#) 4

[En Episode i Retsforbundets Historie](#) 5

[En Episode i Retsforbundets Historie](#) 6

[En Episode i Retsforbundets Historie](#) 7

[En Episode i Retsforbundets Historie](#) 8

[En Episode i Retsforbundets Historie](#) 9

[En Episode i Retsforbundets Historie](#) 10

København i Oktober 1939

En Episode i Retsforbundets Historie

Retsforbundets Sag er en stor Sag. Her behandles kun en Episode i Retsforbundets Historie.

I en saakaldt „tiltrængt Redegørelse“, udsendt af Hr. Sv. E. Johansen og omtalt i en Række Dagblade, søger han at fremstille *alle*, der for Tiden staa i Tillidsposter indenfor Danmarks Retsforbund, som Folk, der bevidst forfølger ham.

Viggo Starcke og Hans Hansen skal endog være „Bannerførere“ for et helt Korstog, der kun har til Opgave at forfølge ham. Just beskedent er det ikke af Hr. Johansen at tillægge sig selv den Betødning, at en lang Række af Retsforbundets Medarbejdere, hvis Navne og Indsats uden videre borer for Kvalitet og Værdi for Retsforbundet, skulde have nogen som helst Interesse i at forfølge ham — oven i Købet med lyssky og nedrige Metoder.

For alle, der gennem de sidste 10—12 Aar har overværet vore Aars- og Sommerstævner, maa disse paastaaede Forfølgelser staa i et mærkeligt Lys. Har Hr. Johansen ikke altid her haft Lejlighed til at udfolde sig? Jo. Og Retsforbundets Medlemmer erindrer da ogsaa, hvordan Hr. Johansen ved disse Lejligheder har udøvet den mest hensynsløse Kritik af snart den ene og snart den anden af vor Sags gode Medarbejdere. Lange Diskussioner er fulgt efter.

Meget faa er her gaaet Ram forbi. Lad os et Øjeblik se paa Navnene, der har maattet staa for

Skud: Axel Dam, Geert-Jørgensen, J. C. Willesen, Signe Bjørner, A. Oksholt, P. Gregersen, Oluf Pedersen, V. Starcke, Hans Hansen, Niels Pedersen, A. W. Rasmussen, Povl Skadegaard, M. Jørgensen, Kielland Brandt og Gentoftefolkene, hele Prøveudvalget, vore Blade, deres Bestyrelser og Redaktioner — det er disse stadige Angreb paa næsten alt og alle Hr. Johansen kalder Forfølgelse af Hr. Johansen. Man maa hellere spørge: Hvorfor skulde man forfølge ham? Hvem har haft Tid og Trang dertil?

Det, der gik forud.

Men uanset Tid og Trang, en Mand kan angribe saa længe og saa vedholdende, paa ligegyldigt og forkert Grundlag, det bliver dog nødvendigt en Dag ikke at nøjes med at svare, men ogsaa at vise hvem Manden er. Det er det, denne Redegørelse har til Hensigt.

Hr. Johansen startede som Rigsdagsgruppe-Angriber allerede overfor Dr. Dam og Willesen, der sad i Rigsdagen 1926—29, og det han angreb dem for var, at de ikke havde stemt for de sociale Understøttelser.

Den følgende Rigsdagsgruppe (Dr. Dam, Hans Hansen og Geert-Jørgensen) tog det Standpunkt at stemme for Understøttelserne. Men hvis man hermed troede, at Hr. Johansen nu med Glæde

kunde sluttede op bag disse Mennesker som en loyal og ivrig Medarbejder, blev man atter skuffet. Det varede ikke længe, før han lod sit oratoriske Orkester spille op til Angreb mod de Mænd, der stemte for.

Trods dette saa man gerne Hr. Johansen hævde Retsforbundets Sag paa vore Møder. Hans oratoriske Evner indbød dertil. Men desværre brugte han ogsaa disse Evner til stadig at rette Angreb indtil. Husker man de voldsomme Ord denne rivende Taleflod indeholdt? Det var det nedbrydende mere end det opbyggende, der havde hans Interesse. Mon man ikke husker f. Eks., at han i Anledning af Christmas Møllers Angreb paa Dr. Dam og Retsforbundet, fordi vi havde stemt for Englandstraktaten, udtalte paa det ekstraordinære Landsmøde i 1935:

„Jeg giver Christmas Møller Ret i, at Retsforbundets Rigsdagsmænd fører uærlig Politik.“*

Hvad vilde Johansen nu selv? Jo, han fortalte, at det var Retsforbundets Rigsdagsmænds Opgave ved enhver Lejlighed at gennemanalysere *Magtstatens Lovgivning* og vise Vejen frem til Retsstaten. Husker De, hvor ofte han krævede, at der blev forelagt et Forslag om Retsstatens Grundlov? Husker De hans Svar til Gregersen paa et Landsmøde i Vejle, hvor denne beskedent spurgte, hvad han egentlig ansaa for sin Opgave, hvis han blev Rigsdagsmand. Han svarede:

„Min Opgave skal bl. a. være den, at sparke de Herrer ud af Rigsdagen.“

Spild og Kiv afstedkom han overalt. I Slagelses-Kredsens Medlemmer kan tale med herom fra den korte Tid han var deres Kandidat. Vesterbro-Kredsen i København mindes ogsaa den lidt mærkelige Maade han forlod dem paa. Aarhusfolkene erindrer vel endnu den bitre Tone han indførte paa „Jysk Dagblad“s første Garantforsamlinger, og det blot i Anledning af nogle Vedtægtsbestemmelser. Endnu mindes vel ogsaa hans voldsomme Kampagne for at erobre Formandsposten i R. U. i Kø-

benhavn. Og da han saa fik den og havde Op-gaven, forsvandt han.

Og fra Tiden kort før Dr. Dams Død skal nævnes et enkelt Eksempel: Dr. Dam havde rejst Eide-Sagen. Bølgerne gik højt. Dr. Dam var paa det Tidspunkt en af Sygdom svækket Mand, der forudsaa sin snarlige Død. Just som hele Landets Presse trommede allervoldsomst mod ham, fik Dr. Dam at vide, at hans Angribere ikke alene fandtes udenfor Retsforbundet, thi sin Natur tro, naar Vognen hældede, meldte Hr. Johansen sig for at skubbe paa den. Saadan var det, da Christmas Møller rykkede ud, og saadan skulde det ogsaa være her. Hr. Johansen sendte den 30. Sept. 1935 Dr. Dam et Brev, hvori det hed:

»Samtidig har jeg meddelt Køge Kredsen, at jeg ikke vil lade mig genopstille der, da jeg paa Grund af Eide Sagen ikke vil være Stemmetæller i Københavns Amt.«

Den senere Specialist i Retskandaler, som er fortørnet over, at man ikke gør nok ud af hans to Forespørgselsdebatter, kunde ikke have noget at gøre med den Mand, der havde rejst Eide-Sagen, og han var raffineret i sit Valg af Tidspunktet for denne Meddelelses Afgivelse. Ingen, der paa den Tid omgikkes med Dr. Dam glemmer, hvilket Indtryk dette Brev gjorde paa ham. Heller ikke glemmer de den Kampagne, Sv. E. Johansen og hans Tilhængere nu satte i Scene. Det var i den Anledning Dr. Dam paa sit Dødsleje, seks Dage før sin Død skrev (Nyt Dagblad 2.5.36):

»Jeg har virkelig troet, at jeg som Retspolitiker havde Ret til at kalde mig Idealist, fordi jeg i hvert Fald ikke var mig andet end ideelle Motiver bevidst, men andre kan jo dømme anderledes.

En Opfordring til mig om at nedlægge mit Mandat til Gunst for en mere idealistisk Retspolitiker vil nu snart faa en naturlig Løsning uden at mine Idealier behøver at vejes paa de unges Vægtskaal.«

Hr. Johansen bliver Folke-tingsmand.

Alt dette — og meget mere — er den Baggrund, paa hvilken Hr. Johansen begyndte sin Virksomhed, da han efter Dr. Dams Død, som Suppleant, rykkede ind i Folketinget. Enhver vil forstaa, at

*) Christmas Møller mente, at man for at gennemføre Englandstraktaten maatte opretholde Valutacentralen. Et Standpunkt Christmas Møller senere har ændret.

det ikke var helt let at indlede et Samarbejde med den Mand, der tidligere havde erklæret det for sin Opgave at sparke vore andre Folketingsmænd ud af Tinget.

Men disse gjorde alligevel et ærligt Forsøg paa at se bort fra Fortiden. Da Hans Hansen bød ham velkommen og redegjorde for Rigsdagsgruppens tidligere Arbejdsform, udtalte han:

»... Vi er klar over, at Hr. Johansen har Opfat-
telser, der paa mange Maader afviger fra den nu-
siddende Gruppens, men vi har i Dr. Dams Tid altid
arbejdet paa den Maade, at enhver Rigsdagsmand
har sin fulde personlige Frihed og kan tage enhver
Stilling, uden at der lægges ham Hindringer i Vejen.
Vi vil gerne være enige, men vi vil nødigst af alt
give Udtryk for en Enighed der ikke eksisterer.
Skulde De ønske at fremsætte Lovforslag paa Om-
raader, De mener vi andre har forsemt, tilbyder vi
Dem at yde Dem teknisk Assistance, selv om vi ikke
er enige med Dem.«

Rigsdagsgruppen bad selv Johansen udforme For-
slag til Forretningsorden, som havde været overflø-
dig hidtil, hvor man simpelt hen samarbejdede i
gensidig Tillid og Forstaaelse, og Hr. Johansens
Forslag blev tiltraadt af alle.

Det stod altsaa fra første Dag Hr. Johansen fuld-
kommen frit for at gennemanalysere Magtsstatens
Lovgivning uden Hensyn til andre Meninger. Men
gjorde han det? Ingen i Gruppen vilde og ingen
paa Rigsdagen kunde hindre ham heri. Skete det?
Nej. Som i hele sin tidligere Virksomhed mærkede
man mest til Hr. Johansen i Kritiken indadtil.
Det han „gennemanalyserede“ var desværre ikke
Magtsstatens Lovgivning, men Rigsdagsgruppens
Forretningsgang.

Om dette Forhold har Hr. Johansen i sin Rede-
gørelse offentliggjort nogle Protokollater og paa-
staaet sig fortrængt fra Arbejdet i Rigsdagen, hvil-
ket ogsaa skulde være Begrundelsen for, at han i
1937 udmeldte sig af Gruppen. I Anledning af
disse Paastande gav Hans Hansen Formandskabet
en skriftlig Fremstilling, som aldrig er imødegaaet
— heller ikke af Hr. Johansen, og det er vel derfor
han smukt gaar udenom den i sin egen Fremstil-
ling.

Det hed i Hans Hansens Redegørelse af 30. De-
cember 1937 blandt andet:

»... Gentagende har jeg som Formand spurgt Hr.
Johansen, om han ønskede Ordførerskaber, hvad han
har afslaaet, og gentagende har jeg, naar Hr. Jo-
hansen gik fra Rigsdagen og vi vekslede et Par Ord,
sagt til ham, at jeg fandt ingen Grund til at af-
holde Gruppemøde; men hvis han havde noget eller
ønskede Møde, kunde vi afholde det.

Idet jeg saaledes bestemt benægter, at der er sket
bevidst Krænkelser af Rigsdagsgruppens Forretnings-
orden fra min Side, skal jeg sammenfatte mit Svar
paa Deres Brev af 15. d. M. — uden at jeg løvrigt
vil anerkende Ledelsens Kompetence til at gribe ind
i Gruppens indre Forhold — i følgende:

- 1) Det er urigtigt, at jeg som Formand ikke har
handlet i Overensstemmelse med min Erklæring
i Mødet 17.-6.-37, der løvrigt ikke blev afgivet
for at afværge Hr. Johansens Udtreden, og kun
udtrykker et Ønske vi alle har: Ønsket om Sam-
arbejde for Sagens Skyld uden Hensyn til Per-
soner.
- 2) Ordfører er aldrig valgt, uden at Hr. Johansen
er spurgt, forudsat han har været til Stede paa
Rigsdagen.
- 3) Ordførerskaber er givet Hr. Johansen, naar han
har ønsket det. Andre Ordførerskaber er ham
tilbudt, men ikke modtaget.
- 4) Gruppemøder er afholdt, naar Hr. Johansen og
andre har ønsket det. Ingen har faaet Nej eller
har mødt Modvilje.
- 5) Henvendelser til Hr. Johansen er sket ikke alene
paa Rigsdagen, men ogsaa til hans Hjem. Det
skal tilføjes, at Hr. Johansen meget ofte har væ-
ret fraværende under Rigsdagens Møder.

Jeg finder Anledning til at beklage, at Hr. Jo-
hansen har set sig foranlediget til at afgive en Mo-
tivering for sin Udmeldelse af Gruppen, der til-
slører de sande Forhold, nemlig at der fra min Side
har været Vilje til alt det Samarbejde, der var mu-
ligt.«

Medens Hr. Johansen var Medlem af Gruppen
havde han saaledes sin fulde personlige Frihed, og
selv om han bestrider dette, saa kan han i hvert

Fald ikke bestride, at han havde denne Frihed, da han var *udtraadt* af Gruppen.

Hvordan anvendte han nu den voldsomme Energi, han, før han naaede ind i Rigsdagen, mente sig i Besiddelse af, og som han, i den Tid han sad i Gruppen, mente sig forhindret i at udfolde? Her om taler Rigsdagstidende et Sprog, der ikke lader sig bortforklare: I Samlingerne 1937—38 og 1938—39 har Retsforbundets Rigsdagsmænd holdt ialt 319 lange og korte Taler. Heraf har Hr. Johansen ialt holdt 16. I 1937—38 var der ialt 174, Hr. Johansen kun 11. I 1938—39, altsaa efter Hr. Johansens Udtræden af Gruppen, 154, deraf Hr. Johansen de 5 (skriver *fem* Gange) — i Løbet af et helt Aar. Resten af Talerne og det for disse forudgaaende Arbejde er besørget af de andre tre, og her har Oluf Pedersen gjort det største Arbejde.

Det var paa denne Baggrund, at Hans Hansen i en Skrivelse af 13. Juli 1939, som Svar paa et Angreb i „Frisindet Ungdom“ tillod sig at betegne Hr. Johansens Rigsdagsvirksomhed som *Uvirksomhed*.

Saadan staar det til med Hr. Johansens Gennem-analysering af Magtstatens Lovgivning. Og hvordan saa med hans Lovgivningsarbejde? Han krævede altid før han blev Folketingsmand (og han brugte voldsomme Ord, fordi man ikke fejede ham), at der skulde fremsættes en Retsstatens Grundlov. Netop i de to her omtalte Samlinger var Grundlovsspørgsmaalet aktuelt. Hr. Johansen havde den bedste Lejlighed til at fremsætte det længe krævede Forslag. Yderligere opfordrede Formandskabet med Rigsdagsgruppens Formand ham til at udarbejde Grundlovsforslag til Fremsættelse, hvilket han ogsaa paatog sig uden at faa det gjort. Han opfandt i Stedet en Anledning til at udmelde sig af Gruppen. Han, der tidligere havde anset alt Lovgivningsarbejde fra Retsforbundet for værdiløst, hvis ikke der først var forelagt en Grundlov, maatte saa paa Landsmødet i Februar 1939 i Aarhus meddele, at han ikke havde udarbejdet og ikke *kunde* udarbejde et Grundlovsforslag.

Hr. Johansen er efter en tiaarig Klapjagt paa Retsforbundets Rigsdagsmænd kommet til dette

Resultat. Derfor er hans Optræden i alle disse Aar ikke ærlig.

Som en rød Traad gennem alle Hr. Johansens Angreb paa Rigsdagsgruppen gik ogsaa denne, at Gruppen støttede Lovforslag, *der var Skridt i den rigtige Retning*. Det maatte den ikke — ifølge Hr. Johansen. Men den samme Mand havde ikke været længe paa Rigsdagen, før han om et Lovforslag om Naturfredning erklærede, at han vilde stemme herfor, *fordi det var et Skridt i den rigtige Retning*.

Folketingsvalget i April 1939

Retsforbundet har altid overladt til de enkelte Kredse at bestemme, hvem de ønsker som Kandidater. Dr. Dam var valgt i Gentoftekredsen, Hr. Johansen var som Suppleant rykket ind i Rigsdagen fra Køgekredsen. Gentoftekredsen desavouerede ham og ønskede ham *ikke* som Kandidat, hvilket Kredsens Formand, Dr. Th. Olsen, ogsaa gentagne Gange udtalte paa Amtsmøder i Taastrup. I sin Omtale af Valget i 1939 insinuerer Hr. Johansen, at en af Postmester Brunshøj paa eget Initiativ udarbejdet Redegørelse til Gentoftekredsens Medlemmer er inspireret af Hans Hansen. Her overfor bringes følgende Erklæring, der viser Holdbarheden ogsaa i denne Paastand.

I Anledning af, at Hr. Folketingsmand Sv. E. Johansen i en Redegørelse af September i Aar har fremført, at Hr. Hans Hansen Rørby skulde have givet mig Oplysninger ang. Hr. J.s Rigsdagsvirksomhed til Brug for en Skrivelse, jeg tilsendte Retsforbundets Gentofte-Kreds' Bestyrelse i Maj Maaned, skal jeg i Sandhedens Interesse oplyse, at dette er urigtigt.

Der er ikke sket Drøftelser eller paa anden Maade tilgaaet mig Oplysninger fra Hr. Hans Hansen Rørby vedrørende denne Skrivelse.

Hellerup i Oktober 1939.

(sign.) P. Chr. Brunshøj.

Men Hr. Johansen var stadig i Vanskelighed med sin fremtidige Kandidatur. Ad *normal* Vej lod det sig vel ikke gøre at blive valgt i Københavns Amt, naar Gentoftekredsen ikke vilde opstille ham,

og Gentofte vilde ikke, bl. a. af Veneration overfor Kredsens mangeaarige Repræsentant, Dr. Dam. Johansen blev saa genopstillet i Køgekredsen.

Der blev forud for Valget truffet den Aftale mellem Kredsen i København, at der skulde opstilles en Kandidat i hver Kreds, og at der skulde arbejdes af hver Mand i sin Kreds, saaledes at det ikke kom til Konkurrence mellem de enkelte Kandidater indenfor de enkelte Valgkredse.

Denne Aftale var truffet af Hensyn til Retsforbundets Omdømme. Hr. Johansen tog imidlertid ikke Hensyn til denne Aftale. Uden at underrette de andre Kredse eller de andre Kandidater, sendte han faa Dage før Valget en Valgavis ud til samtlige Husstande i Amtet med Opfordring om at stemme paa ham personligt, og uden at nævne, at der var opstillet andre Kandidater i de andre Kredse i Amtet.

Enhver Kandidat og enhver Valgkredsbestyrelse kan udarbejde sin selvstændige Valgavis, men ingen Kandidat kan tage sig Ret til at modarbejde Kandidaterne i andre Kredse og søge at tilvende sig deres Stemmer. Dette er illoyalt og kan aldrig blive andet. Til dette Resultat kom ogsaa Retsforbundets Proveudvalg, som har behandlet Gentoftekredsens Klage over Johansens Fremgangsmaade. Nu bestrider Hr. Johansen formelt Proveudvalgets Ret til at udtale sig om Sagen. Reelt er Kendelsen dog ikke til at komme udenom. Ingen vil bestride, at saafremt den Slags Metoder blev bragt i Anvendelse, var al fremtidig Valgagitation umuliggjort.

Hr. Johansens eneste Forsvar for denne i alle Henseender forkastelige Handling er dette:

»at Retsforbundets 3 andre Rigsdagsmænd som Betingelse for at være Medarbejdere ved Retsforbundets Valgavis krævede, at denne Valgavis ikke maatte indeholde Artikler eller Omtale af mig — der dog ogsaa var Retsforbundets Rigsdagsmand.«

Selv med denne Motivering som Udgangspunkt kan Hr. Johansen ikke være berettiget til at bryde Aftalen og tilvende sig personlige Stemmer i andre Kandidaters Kredse.

Men iøvrigt var Rigsdagsgruppens Krav begrundet med, at der ikke ønskedes udsendt en Valgavis med *to Standpunkter* i Grundlovssagen. Det vilde

være alt for indbydende for vore Modstandere. Da Hr. Johansen gik ind paa at undlade at omtale sin Særstilling til Grundloven, blev en Artikel af ham da ogsaa optaget i Valgavisen i det Omfang de Kredse, der købte Avisen, selv bestemte det. Af de ialt 150.000 Valgaviser, der blev trykt, var der i de 85.000 Artikel og Billede af Hr. Johansen. Saaledes staar det til med Hr. Johansens eneste Forsvar for hans Valgkup.

Han mener iøvrigt, at hans egen Valgavis sikrede os det tredje Mandat. Intet i Valgdagens Tal begrundet denne Anskuelse. Andre er af den Mening, at Valgavisen paa Grund af sin Smagløshed afholdt en Del Mennesker fra at stemme paa Retsforbundet. Avisen var redigeret af Hr. Johansen, og et Billede af ham selv dominerede Forsiden, der ogsaa bragte en Hyldestartikel til Redaktøren.

Hr. Johansens Form for Samarbejde.

Hr. Johansen besværer sig over, at Aktivmødet i Vejle ikke var et Landsmøde. Men det aarlige Landsmøde, der skal holdes ifølge vore Vedtægter, var jo afholdt, og da Indbydelsen gjaldt alle aktive Medlemmer, kunde jo enhver afgøre, om han vilde komme eller ej.

Hr. Johansen bestemte sig her, som han siger i sin Redegørelse:

Efter en Raadslagnings med mine Venner paa Mødet, besluttede jeg igen at gaa ind i Gruppen for at vise min Vilje til Samarbejde, en Vilje, der forøvrigt altid har været aktivt til Stede. (Fremhævet her.)

Vi skal nu se, hvordan det forholder sig med denne aktive Vilje til Samarbejde. Han siger i anden Forbindelse i sin Redegørelse: „Loyalitet er øjensynligt et svævende Begreb“. Han taler af Erfaring. Som det videre fremgaar af hans Redegørelse tog han *Initiativet* til Forhandlinger med Landinspektør Kristiansen, der kort forinden paa en meget smagløs Maade havde søgt at tilvende sig et Rigsdagsmandat, der med fuld Ret tilkom Retsforbundet. Hr. Johansen fortæller selv:

»Ganske naturligt ønskede jeg derfor bl. a. at faa fastslaaet, hvor J.A.K.-Bevægelsen stod politisk, og for at orientere mig herom fik jeg nogle Samtaler

i Gang med Landinspektør Kristiansen. (Fremhævet her.) Nu staar der ganske vist i »Vejen frem« Nr. 36, i en Artikel om mig:

»at han (jeg) har plejet Forhandlinger med vore Modstandere om Dannelsen af et nyt Parti . . .«

»Det nye Parti« skal jeg komme nærmere ind paa lidt senere; det, jeg ønsker at slaa fast her, er, at J.A.K.-Folkene ikke i mine Øjne er Retsforbundets Modstandere og aldrig har været det. De har deres Afvigelser fra vore Betragtninger, men paa de talrige Meder Landet over, hvor jeg har udvekslet Meninger med J.A.K.-Folk, har hverken de eller jeg haft Følelsen af, at vi stod som Modstandere — tværtimod.

At Hans Hansen og Oluf Pedersen og »Vejen frem«s Redaktion er Modstandere af J.A.K.-Bevægelsen er en hel anden Historie, men den kan selvfølgelig hverken binde mig eller andre Retsstatsfolk . . .«

Det var uden at underrette de Mænd, han kort i Forvejen var gaaet i Samarbejde med, at han »fik nogle Samtaler i Gang . . .« Mere kynisk kan et eklatant Tillidsbrud ikke indrømmes. Det er ogsaa en Fordrejelse af de faktiske Forhold at paastaa, at det blot er Hans Hansen, Oluf Pedersen og »Vejen frem«, der er Modstandere af, at Retsforbundet som Parti gik ind for Samarbejde med J.A.K. Hr. Johansen er jo ikke uvidende om Landsmødet i Vejle i 1935, hvor Landinspektøren blev overmaade kraftigt tilbagevist. Han er heller ikke uvidende om, at det, der er Alfa og Omega for J.A.K., »Samfundsbanken« er i Strid med Retsmoralen. Han har ingen Sinde opponeret mod denne Opfattelse og Prøveudvalgets Begrundelse.

Hr. Johansen oplyser ogsaa, at nogle Retsstatsfolk har ført Forhandlinger med »Dansk Samling«. Han siger i Redegørelsen:

»Jeg tror, at Retsforbundets Formandskab vil erkende sit Kendskab til disse Forhandlingers Førelse. Dog har jeg ikke i »Vejen frem« set nogen Banbulle mod disse Forhandlere.«

Ja, Formandskabet kender disse Forhandlere, og Grunden er den simple, at for disse var Loyaltet ikke et svævende Begreb og Viljen til Sam-

arbejde ikke en tom Floskel. Disse Mænd meddelte nemlig Formandskabet deres Samtaler, og de meddelte ogsaa Hr. Johansen det. De gik ikke bag Ryggen af deres Partifæller, og derfor var der ikke Anledning til nogen »Banbulle« mod dem i »Vejen frem«.

De erfarede forresten ved den Lejlighed, hvad Hr. Johansen ogsaa beskedent springer over i sin Redegørelse, at Hr. Johansen allerede havde været i Forhandling med »Dansk Samling«. Ogsaa i dette Tilfælde var Hr. Johansens Loyaltet og aktive Vilje til Samarbejde svævet bort.

Opportunismens Modstander som Opportunist.

Det hed i Hr. Johansens Agitation indenfor Bevægelsen før han blev Rigsdagsmand, at Rigsdagsmændene kun maatte stemme for, hvad der var 100 pCt. retsmoralsk. Hvis Rigsdagsmændene ikke vilde det, var de Opportunister, som Hr. Johansen havde til Opgave at sparke ud af Rigsdagen. Dette forhindrede ham ikke i at indlede et Samarbejde med andre Bevægelser, der ingenlunde er baseret paa Retsmoralen. Han fortæller selv i sin Redegørelse:

»Med andre Ord: jeg gjorde en eventuel politisk Ny-Orientering afhængig af, at jeg kunde faa en passende Tilslutning dertil fra Retsstatsfolks Side.«

Med rene Ord: Var der andre, der vilde forlade det retsmoralske Grundlag, saa var Hr. Johansen ogsaa parat til at svæve bort derfra. Mere oplagt Tilfælde af Opportunisme skal man lede efter. Og det er et udmærket Resultat at naa til efter 10 Aars Bekæmpelse af »Opportunismen« indenfor Retsforbundet.

Eksklusionen.

Af Mødet den 27. August ved Nyborg giver »Fyns Tid.« 29.-8.-1939 følgende Referat:

» . . . Han (Hr. Sv. E. Johansen) fandt, at det var paa høje Tid, der skabtes et Parti, som satte direkte ind mod Systemet og dets Lejesvende. Et saadant Parti maa basere sit Arbejde paa økonomisk Tryghed og politisk Frigerelse, og dets Funktion maa sættes ind i en skaanselses Kamp mod den Korrup-

tion, der hersker i den offentlige Administration.«
Det hedder videre:

Sluttelig sammendrog Hr. Landinspektør Kristiansen, Brande, Stævnets Resultat:

»Med Hensyn til det politiske Program maa vi afvente Folketingsmandens Ønsker med Hensyn til et eventuelt nyt Parti, og hvis han ikke faar Held dertil, maa vi selv danne Parti.«

Dette Referat stemte med J.A.K.-Bladet og andre Oplysninger fra Deltagere. Retsforbundets Rigsdagsmænd kan selvfølgelig ikke beholde en Mand i Gruppen, der bag deres Ryg gør Forsøg paa at sprænge Partiet og danne et nyt uden at have Mandat fra alle de Tusinder af Vælgere i Landsdelen, som har givet deres Stemmer til Retsforbundet, og ikke til Hr. Johansen. Der var derfor intet mere at forhandle om. Forhandlingens Tid var forbi, og Behandlingens Tid var inde. Som en illoyal Person blev Hr. Johansen ekskluderet af Rigsdagsgruppen.

Senere blev han ekskluderet af Retsforbundets Ungdom, og af Retsforbundets Ledelse blev han opfordret til at nedlægge sit Mandat. At beholde Retsforbundets Mandat under disse Forhold, vil være uhæderligt.

I sin Redegørelse har Hr. Johansen paastaet, at Samarbejdets Love paa det groveste var krænkede. Rigsdagsgruppens to andre Medlemmer havde imidlertid, som dokumenteret, deres Grundlag i bedste Orden, da de besluttede Eksklusionen. Hr. Johansen er forarget over, at han ikke blev taget med i Drøftelserne herom. Men tog *han* Rigsdagsgruppen med i sine Overvejelser, da han i sin Tid traadte ud af den? Nej. Tog han den med paa Raad, inden han henvendte sig til „Dansk Samling“ og til J.A.K.? Nej.

Nu kræver Hr. Johansen et Styrmøde for at drøfte Spørgsmaalet. Men forstaar man ikke, at de Mænd, der nu i over en halv Snes Aar har maattet høre paa Hr. Johansens vekslende Angreb, har gjort deres Skyldighed? Nu bør det slutte.

Man har set, hvordan hans Standpunkt skiftede, hver Gang det var ham til Besvær. Man har set, at han altid først og fremmest rettede Angreb *indadtil*, og især naar Angreb satte ind *udefra*. Der findes ikke mange Mennesker, der har staaet i Forgrunden i Retsforbundets Arbejde, uden at de har maattet være Skydeskive for ham.

Men hvis han udleder Ulysten til at holde et Styrmøde med ham som Angst for hans Argumenter, saa tager han sørgeligt fejl. Hvis han var en Mand, der stod ved sit Ord, skulde Ledelsen hellere end gerne møde ham. Vil han staa ved Erklæringen i Vejle om, at han er parat til at bøje sig for en Flertalsafgørelse? Vil han staa ved den, ogsaa hvis den gaar ud paa, at han bør nedlægge sit Mandat?

Vil han det, lad os saa mødes hurtigst muligt!

— — —

Alt dette kan synes Smaating i denne Tid, hvor verdenshistoriske Begivenheder optager os, men skal der ud af denne Verdensbrands Aske rejses et nyt Samfund, hvor Branden ikke hvert Øjeblik kan bryde ud paany, saa maa Retsforbundet være med i denne Genopbygning.

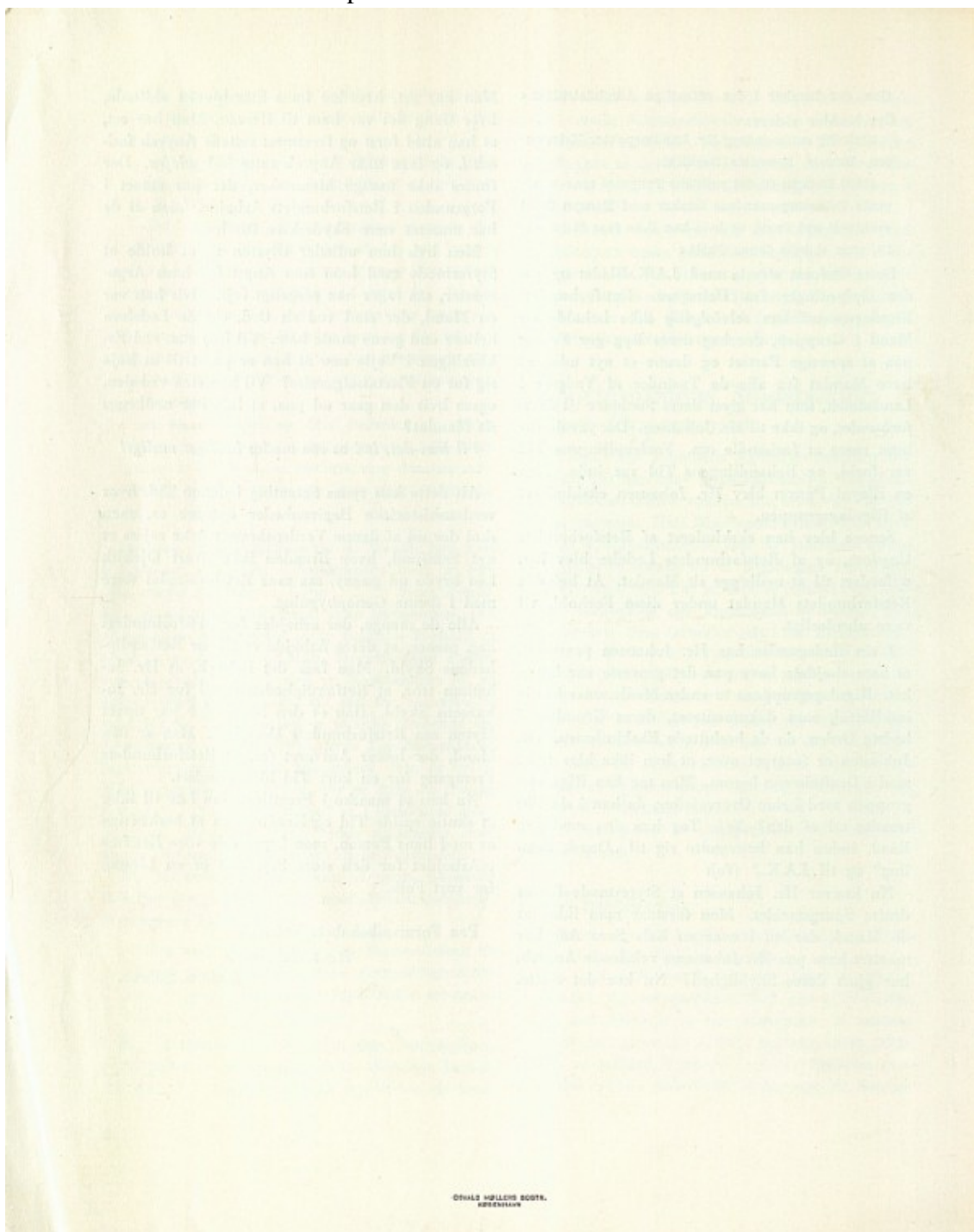
Alle de mange, der arbejder for Retsforbundets Sag, mener, at deres Arbejde er til for Retfærdighedens Skyld. Man faar det Indtryk, at Hr. Johansen tror, at Retfærdigheden er til for Hr. Johansens Skyld. Han er den Mand, der har næret Myten om Retsforbundets Uenighed. Han er den Mand, der bærer Ansvaret for, at Retsforbundets Fremgang for en kort Tid blev standset.

Nu kan vi maaske i Fremtiden faa Lov til ikke at skulle spille Tid og Kræfter paa at beskæftige os med hans Person, men lægge alle vore Kræfter i Arbejdet for den store Sag, som er en Livssag for vort Folk.

Paa Formandskabets Vegne:

Hans Hansen.

[Erik S. Sabroe.]

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk